

РЕШЕНИЕ

№ 273

гр. Варна, 02.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Георги Йовчев

Членове: Николина П. Дамянова
Даниела Ил. Писарова

при участието на секретаря Ели К. Тодорова
като разгледа докладваното от Даниела Ил. Писарова Въззивно търговско дело № 20233001000323 по описа за 2023 година
за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е с правно основание чл.258 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ЗД БУЛ ИНС АД, ЕИК 831830482, гр.София, чрез адв.М. Г., срещу решение №7/27.02.2023г., постановено по т.дело №34/2022г. по описа на ОС - Шумен, в частта, в която е уважен осъдителен иск на Е. Х. С., ЕГН *****, гр.В., обл.Шумен, предявен срещу застрахователя на ГО, за сумата над 10 000 лева до уважената част от 25 000 лева /15 000 лева/, обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищцата в резултат на ПТП на 18.05.2020г., ведно със законната лихва върху обжалваната главница от 16.03.21г. до окончателното заплащане на дължимото обезщетение.

В жалбата се излага, че решението на ОС -Шумен е необосновано, неправилно, постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон. Като конкретни доводи за това се излага, че съдът неоснователно е отхвърлил направеното от застрахователя възражение за съпричиняване на вредите от

пострадалата, която е нарушила разпоредбите на чл.108 и чл.110 от ЗДвП и въпреки наличието на тротоари от двете страни на улицата се е движила по средата на същата; без да съобрази и вземе под внимание качващия се в паркиран л.а. водач и намерението му да потегли; без да съобрази пътната обстановка – движение на автомобила по път с наклон.

На следващо място, застрахователят твърди, че присъденото обезщетение в размер на 25 000 лева не съответства на вредите и търпените от тях болки и страдания, съответно на критериите за справедливост в чл.52 ЗЗД. Твърди, че получените увреждания – плитки фрактури на коронките на 11-ти, 21-ви и 22 зъб; изкълчване на дясна раменна става; охлузване на капачката и малък хематом на горната устна, не предполагат присъдения размер обезщетение. Поради това се претендира отмяна на решението в частта за сумата над 10 000 лева до присъдените 25 000 лева, ведно с последиците от това за разноски и законни лихви. Претендират се разноските за въззивното производство.

В срока по чл.263, ал.2 ГПК е постъпила насрещна въззивна жалба от Е. Х.С., чрез адв.П. Д. от АК - Бургас, с която се обжалва решението в отхвърлителната част, за сумата над 25 000 лева до претендираните 35 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди, ведно с последиците от това. Твърди се, че подадената от застрахователя въззивна жалба е неоснователна.

По същество, въззивникът излага, че решението в обжалваната отхвърлителна част е неправилно. Твърди, че съдът не е отчел правилно механизма на настъпване на произшествието на 18.05.20г. и причиняване на вредите изцяло поради поведение на водача. Не е определил правилно размера на дължимото обезщетение, въпреки множеството наранявания на главата и крайниците на пострадалата – хематом на горна устна, фрактури на коронките на три зъба, травматичен периодонтит и екстракция на същите, предна луксация на дясна раменна става, охлузване върху капачката на ляво коляно, охлузване по предна страна на лява подбедрица под капачката на коляното. Съдът не е отчел събраните доказателства по делото, които сочели на изпитвани от пострадалата силни болки в областта на лявото рамо в продължение на повече от три месеца както и нетърпимите болки на увредените централни резци на горна челюст и на латералния резец, което именно наложило тяхното изваждане. Съдът не отчел, че при контузията на

раменната става, било наложително наместване чрез обща анестезия поради изваждане на главата на раменната става от капсулата в посока напред, което било изключително болезнено. Не било отчетено обстоятелството, че ищцата ще изпитва и занапред болки и страдания при промяна на времето и резки завъртания на крайника; че все още изпитва болки в увредените части на тялото както и психически е затормозена от получаването на нови травми. Твърди се, че дълго време ищцата била зависима от чужда грижа - тази, на своя син и на своя съпруг, което създавало чувство за безпомощност и напрежение. Твърди се, че въпреки цитираните в решението източници за определяне размер на обезщетението за неимуществени вреди съгласно чл.52 ЗЗД, съдът не е подложил на критична оценка всички обстоятелства относно увреждането, общественно-икономическите условия и лимитите на застрахователна отговорност, поради което е определил занижен размер на обезщетение. На следващо място, въззивникът счита направеното възражение за съпричиняване, за неоснователно. Твърди, че единствена причина за настъпване на произшествието е несъобразяване от водача на автомобила разпоредбата на чл.116 от ЗДвП. За ищцата, преминала покрай паркиран автомобил с изключен двигател, последният не е представлявал източник на опасност. Неоснователно се счита оплакването в другата въззивна жалба, че съдът е завишил размера на обезщетението. Поддържа, че ищцата е търпяла и търпи от уврежданията силни болки, които са наложили промени в личния ѝ живот. Оздравителния период е продължителен, а търпените болки са с голям интензитет. Претендира се отмяна на решението в обжалваната част, в която е отхвърлен иска за разликата над 25 000 лева до претендираните 35 000 лева ведно със законните лихви върху тях. Претендират се сторените в двете инстанции разноски.

В съдебно заседание страните поддържат жалбите си и изразяват становище за неоснователност на насрещната жалба – застрахователят, в писмена молба чрез адв.М.Г., а личното си явяване процесуалният представител на Е. С. – адв.П. Д..

За да се произнесе по спора съдът съобрази, че производството е образувано по искова молба от Е. Х. С., от гр.В., против Застрахователно дружество „Бул инс“ АД, по осъдителни иски за заплащане на обезщетение за търпените от ищцата неимуществени вреди ведно със законни лихви върху претендираната главница от деликта до изплащане на задължението. Ищцата

твърди, че на 18.05.2020г., около 18.05ч. в гр.В. на ул. „Рила“, до дом № 2, водачът на л.а. Опел Астра с рег.№ Н 0278 ВВ Г. Ю. М. причинил ПТП при потегляне по инерция назад без да наблюдава участъка зад МПС като блъснал движещата се по пътното платно Е. Х. С.. В резултат на ПТП, ищцата е претърпяла телесни увреждания, изразяващи се в: контузия на главата – охлузване и малък хематом на горната устна, травматичен периодонтит на 11, 21 и 22 зъби и контузия на крайниците – предна луксация (изкълчване) на дясната раменна става и счупване на дясна раменна кост. Първоначално лечението е проведено в „МБАЛ -Шумен“ АД, където на пострадалата била извършена оперативна интервенция за наместване на раменната става, а след това продължило в домашни условия. Пострадалата претърпяла болки и страдания, месеци наред имала нужда от чужда помощ, което допълнително е допринесло за изживяване на депресивни състояния. Твърди се наличие на сключена застраховка „Гражданска отговорност“, обективиран в застрахователна полица № BG/02/120000561201, с начална дата 20.02.2020г. и покритие до 19.02.2021г., за л.а.„Опел“, модел „Астра“ с рег.№Н 0278 ВВ. Ищцата твърди, че в качеството си на увредено лице отправила до ответното дружество молба за възмездяването на претърпените от нея неимуществени вреди, но получила отказ след разглеждане на искането ѝ. С исковата молба се претендира застрахователно обезщетение за неимуществените вреди в размер на 35 000.00 лв. ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на извършване на деянието на 18.05.20г. до окончателното изплащане.

Застрахователно дружество „Бул инс“ АД счита предявените искове за допустими, но неоснователни. Оспорва се наличието на извършен деликт от страна на водача на МПС. Въвежда евентуално възражение за съпричиняване на вредата от страна на ищцата с движението ѝ и пресичане на пътното платно на необозначено място, при несъобразяване с пътната обстановка. Оспорва се размерът на предявения иск като силно завишен и неотговарящ на критериите за справедливост съгласно чл.52 ЗЗД. Оспорва претенцията за лихва от датата на ПТП като неоснователна. Не оспорва наличието на застрахователно покритие по процесната полица и отказа за изплащане на обезщетение на увреденото лице.

Съдът, въз основа на твърденията и възраженията на страните, в обхвата на въззивното производство, намира за установено следното:

При преценка допустимостта на производството съдът констатира, че то е образувано по допустим иск, по подадени своевременно въззивна и насрещна въззивна жалба, от легитимирани страни чрез процесуалните им представители, при интерес в обжалваните части. С двете въззивни жалби страните не правят нови доказателствени искания и не твърдят допуснати от първата инстанция процесуални нарушения.

Съгласно чл.269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по неговата допустимост – в обжалваната част; по правилността на съдебното решение съдът е обвързан от посоченото в жалбата оплакване. Решението на първоинстанционния съд съдържа реквизитите по чл.236 ГПК и е действително, произнасянето съответства на предявените искания и правото на иск е надлежно упражнено, поради което производството и решението са допустими.

Възраженията на застрахователя по същество са по приложение на материалноправната разпоредба на чл.52 ЗЗД и начина на определяне обезщетението за неимуществени вреди – за неправилно отхвърляне на възражението за съпричиняване и необосновано присъждане на обезщетение за разликата над 10 000 лева. До този размер решението е влязло в законна сила. Насрещната страна спори също относно определения размер на обезщетение и несъобразяване от съда на целия комплекс от критерии, които способстват за осъразмеряване на твърдените неимуществени вреди.

Съгласно чл.429 КЗ, с договора за застраховка “Гражданска отговорност”, застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди. Отговорността на застрахователя се осъществява чрез заплащане обезщетение на увреденото лице за претърпените от него вреди, които могат да са имуществени и неимуществени и са пряк и непосредствен резултат от увреждането. Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и тъждествена по обем с отговорността на деликвента. За да е налице отговорност на застрахователя по чл.432 КЗ е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка “Гражданска отговорност” между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това следва да са налице и всички предпоставки от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорността на прекия причинител –

застрахован, спрямо увредения.

С оглед предмета на обжалване и ясните процесуални позиции на страните, настоящият състав намира за безспорни и установени по делото предпоставките на чл.432 КЗ: наличието на застрахователно правоотношение по полица Гражданска отговорност на автомобила, причинил вредите, застрахователно покритие към датата на произшествието; настъпване на деликта и причинените от него неимуществени вреди до размера на 10 000 лева. Поради изложеното, механизмът на настъпване на вредите, причинените увреждания и виновността на деликвента – застрахован по риска ГО на автомобилистите, не са предмет на въззивното производство. В предмета му попада единствено определеният размер обезщетение на неимуществените вреди. Съгласно чл.52 ЗЗД, обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието *справедливост* винаги е предпоставено от преценка на редица обективно съществуващи конкретни обстоятелства. При наличие на телесни увреждания, тези обстоятелства са свързани с характера и тежестта на уврежданията, интензитета и продължителността на болките, психическите и физически последици, търпените битови неудобства, степента на възстановяване и пр. Тези обстоятелства следва да бъдат обсъдени от съда в съвкупност, в контекста на икономическата конюнктура в страната в момента на увреждането, за да се стигне до определяне на обществено оправдана мярка за справедливост и нейното парично изражение – еквивалент на вредите.

От приетата по делото комплексна съдебно-автотехническа и медицинска експертиза /л.88 и сл./ се установява, че в резултат от претърпяното ПТП на 18.05.2020г. ищцата Е. С. като пешеходец е получила съчетана травма на глава и крайници, изразяваща се в: охлузване и малък хематом на горна устна, плитски фрактури на коронките на 11, 21 и 22 зъби горе и във връзка с това травматичен периодонтит, състояние след екстракция, предна луксация /изкълчване/ на дясна раменна става, охлузване на ляво коляно и предната страна на дясна подбедрица, под капачката. На ищцата е проведено неоперативно лечение, но с поставяне под обща анестезия и рентгенов контрол е извършено закрито наместване на изкълчената става. Поставена е мека имобилизация на дясното рамо - ортеза за срок от 20 дни. Според вещото лице по експертизата, по делото не са представени достатъчно доказателства за динамиката на възстановяване,

поради което посочените от него периоди са средни /типични/ за получените травми. Посочен е период на възстановяване от не по-малко от три месеца, което становище съвпада със свидетелските показания по делото на св.С. А. /син на ищцата/. В заключението и в устните обяснения вещото лице сочи, че при това увреждане раменната става излиза от капсулата в посока напред, което води до интензивна болка в рамото. При опит за наместване, болката става нетърпима, което е наложило поставянето на анестезия в случая. Според устните обяснения, при това изкълчване често се получава и разкъсване на ставната капсула. При по-възрастни хора, а ищцата е била на 67 години, може освен разкъсването на тези връзки да се стигне и до увреждане на ротаторния маншон, което пък води до хронична болезненост в мястото - при промяна в метеорологичната прогноза, при натоварване, при тежест и др. След поставянето на меката имобилизация, ръката не е изцяло обездвижена, поради което увреденото лице продължава да усеща болка при най-малкото движение на ставата. Завъртане на крайника е препоръчително да се избягва до края на третия месец поради необходимостта от заздравяване на ставната капсула и възстановяването на хрущяла. Същевременно, увреденото лице е изпитвало и нетърпима болка от счупените резци, което е наложило екстракцията им. Оздравителния период за тези наранявания е до две седмици.

От приложената Епикриза на МБАЛ –Шумен АД се установява, че непосредствено след инцидента на 18.05 ищцата е откарана в болничното заведение, откъдето е изписана на 20.05.20г. в добро състояние. По време на извършената операция на 20.05 е наместена закрито дислокацията на дясното рамо под обща анестезия и рентгенов контрол. Поставена е мека имобилизация. Според вещото лице, след преглед на контролната рентгенография, репозицията на ставата е извършена перфектно. Не е извършван контролен преглед на ищцата поради отсъствието ѝ от страната. Няма данни за извършвана рехабилитация, а такава е била препоръчителна.

Воденият от ищеца свидетел С. А., неин син, чиито показания съдът цени като непосредствени и обективни, доколкото съвпадат с останалите доказателства по делото, сочат, че ищцата била блъсната от лек автомобил, при което получила процесното изкълчване на раменната става и счупване на резци от горна челюст. Свидетелят сочи, че когато му се обадили

непосредствено след инцидента, веднага се върнал от чужбина, за да може да се грижи за майка си. Оказвал и помощ денонощно в продължение на около два месеца, тъй като тя не можела да се обслужва – ръката ѝ била вързана /не гипсирана/ и не можела да се храни сама, да готви, да върши други домакински неща, не можела нито дърва да донесе, нито нищо. Предпочитала да лежи. Притеснявала се да излиза навън, защото мислела, че пак може да и се случи нещо подобно. След катастрофата зъбите ѝ били счупени и се наложило два от тях да бъдат извадени, а единият от травмираните зъби паднал сам. Свидетелят завел майка си на зъболекар и последният препоръчал изваждането им заради болките. Сочил, че три-четири месеца не можела да говори нормално. Излага, че пострадалата ходила на нагревки, на раздвижване в Шумен, водили я на терапии на частен прием. Два месеца плътно се грижил за нея, а след това грижата поел неговият баща. Според св.А. и към момента Е. не е напълно възстановена от уврежданията, има страхове при излизане и болки в крака и ръката.

В устните си обяснения в.л.В. посочва, че по делото няма данни за проведена ранна рехабилитация на увредената, за извършени терапии и двукратно хоспитализиране така, както сочи свидетелят. Поради отсъствието ѝ от страната ищцата не е прегледана и не може да бъде дадено обективно и пълно заключение за актуалното ѝ здравословно състояние и наличието на усложнения от уврежданията. Не са ангажирани доказателства за проведени рехабилитации или физиотерапия, а в болничното заведение не са налице данни за извършени такива интервенции.

Съдът, като съобрази обективните критерии, представляващи база за определяне справедлив размер обезщетението и констатираните увреждания, намира, че в резултат на ПТП ищцата е претърпяла една средна телесна повреда, изразяваща се в изкълчване на дясна раменна става /луksация/ както и няколко леки телесни увреждания – хематом на горна устна и натъртвания на двете колена на краката, повърхностни увреждания на зъбните коронки на три от резците на горна челюст /непредставляващи „избиване на зъби“/, тъй като зъбите са екстрахирани впоследствие. Тези увреждания изискват възстановителен период от средно 3 месеца с оглед възрастта на ищцата, а и с оглед липсата на проведена навременна рехабилитация. Вещото лице е категорично, че по делото липсват и не са му предоставени документи във връзка с извършена физиотерапия. В устните си обяснения сочи най-честите

последници от това изкълчване с оглед възрастта на ищцата /на 67 години/ отшумяват до три месеца – време, необходимо за възстановяване на ставната капсула, макар често травмата на рамото да е съпроводена и с травмиране на ротаторния маншон, което води до допълнителна болезненост занапред. Репозицията на ставата е извършено в болнично заведение под обща анестезия поради силната болезненост, но с благоприятен резултат за пострадалата; не се е наложила същинска операция и няма счупване в травмираната област на десния горен крайник. Липсват данни за психическото и емоционално състояние на ищцата след травмата и по време на оздравителния процес. Липсват данни за настоящото ѝ състояние, за да се направи извод за пълното ѝ оздравяване и/или наличие на неблагоприятни последици върху здравния ѝ статус. Поради това съдът намира, че с оглед на установеното по делото, ищцата е претърпяла силни, интензивни болки в началния период /около месец-месец и половина/, с отшумяващ болков синдром до към третия месец; движенията на горния крайник са били логично ограничени за период от поне 2-3 месеца. Налице е възстановяването ѝ в предвидимия период до 3 месеца. Изкълчването на дясна ръка и травмирането на горните резци безспорно е обусловило промяна в начина на живот и необходимост от чужда помощ. Преживяването на силни болки е довело неминуемо до неприятни и продължителни физически усещания както и провокирало безпомощност, страх и напрежение. Движението на горния крайник е било затруднено и ограничено в продължение на почти три месеца. Не е опровергано становището на медицинската експертиза, че при ПТП са травмирани и три от резците на горна челюст – 11, 21 и 22 зъби, което е наложило изваждането им заради непоносимата болка. Тази интервенция, наложена от увреждането, е обусловила също насложила се болка в друга област от тялото. Въз основа на тези доказателства настоящият състав намира определеното от първоинстанционният съд обезщетение в размер на 25 000 лева за адекватно на понесените от ищцата неимуществени вреди. Не са налице основания за увеличаване на размера му, тъй като не са установени други съпътстващи травмата усложнения и неблагоприятни последици за увредената, вкл. такива, свързани с психо-емоционалните ѝ преживявания. Пострадалата не е осигурила присъствието си за извършване контролен преглед от вещото лице по медицинската експертиза, не са ангажирани доказателства за проведена рехабилитация и динамиката на възстановяване.

Тези обстоятелства са в тежест на ищеца и попадат в предметния обхват на въззивното произнасяне като при липсата им съдът не достига до различен правен извод по същество.

По възражението за съпричиняване: По правния въпрос относно приложението на чл.51, ал.2 ЗЗД е налице задължителна за съдилищата в РБ практика на Върховния съд и на Върховния касационен съд, обективизирана в ППВС 17/1963г. и ТР №1/2014г. на ОСТК на ОСТК, чиито принципни постановки са следвани в постановени по реда на чл.290 ГПК съдебни актове. В мотивите към т.7 на ТР №1/2014г., имащи също задължителен характер, са разграничени хипотезите на допринасяне на пострадалия за възникване на произшествието и приноса му за настъпване на вредата. В този акт на нормативно тълкуване е изтъкнато, че съпричиняване на вредата изисква наличие на пряка причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат, а приносът на увредения, като обективен елемент от съпричиняването, може да се изрази в действие или бездействие, но всякога поведението му трябва да е противоправно и да води до настъпване на вредоносния резултат, като го обуславя в някаква степен. Необходимо е приносът на пострадалото лице да е конкретен и установен по делото при условие на пълно и главно доказване от позоваващата се на съпричиняването страна в процеса. Съпричиняване е налице, когато с поведението си пострадалият обективно способства за настъпване на вредоносния резултат или за увеличаване на обема на вредоносните последици; че същото обичайно се свързва с извършването на нарушение, без да е нужно то да е виновно, но може да се изразява и в поемане на риск от настъпването на вредоносни последици или необоснованото му игнориране; че е необходимо приносът да е конкретен и доказан, а не предполагаем; както и че за определяне на реалния принос следва да се съпоставят броят и тежестта на нарушенията, извършени от делинквента и от пострадалия, както и тяхното значение за причиненото увреждане.

След преценка на събраните доказателства настоящият състав достига до различни фактически и правни изводи от тези на първата инстанция. Всички доказателства по делото еднозначно сочат, че преди и по време на инцидента ищцата се е движила по средата на ул.Рила /в гр.В., кв.Трошка/, на която от дясната страна по посока на движението си бил паркирал лекият автомобил на делинквента. Г. М. се намирал в автомобила към този момент, в

готовност да потегли. Пешеходката преминала покрай него и навлязла в зоната зад автомобила с намерение да се качи на левия тротоар. /вж.фиг.1 на л.100 по делото/ Именно в този момент, без запален двигател, автомобилът потеглил назад поради наличието на наклон от 2.9 градуса като ударил Е. в гръб отляво. Във въззивното производство страните не спорят относно механизма на настъпване на ПТП. Въз основа на автотехническата част от комплексната експертиза, кредитирана от съда, се установява, че причина за настъпване на ПТП е поведението както на водача, така и на пешеходеца. /т.4, т.6 от САТЕ на л.96 и сл./. Експертизата не установява обективни данни за настъпилото ПТП извън поведението на двамата участници. Пешеходката неправилно се е движила по лявото платно за движение на превозни средства при наличие на тротоар от двете страни, а водачът не е погледнал преди отпускане на ръчната спирачка в зоната зад и около автомобила. Не е имало пречка или препятствие двамата взаимно да се възприемат. Като причина за конкретното произшествие вещото лице сочи поведението и на двамата – водачът при извършване на каквато и да е маневра, вкл. движение назад, не е наблюдавал полосата зад автомобила, а пешеходката Е. С. се е движила по платното, вкл. преминавайки зад автомобила, с което е поставила водачът в изненада при маневра заден ход. Нарушена се явява и разпоредбата на чл.114, т.1 от закона, тъй като преминавайки покрай паркирания автомобил на деликвента, ищцата внезапно е навлязла зад него.

Същевременно, следва да се отчете обстоятелството, че водачът е потеглил назад по инерция, без запален двигател и без да погледне зад автомобила. Съдът отчита завишените изисквания към водачите на МПС спрямо по-уязвимите участници в движението - пешеходците, вкл. възрастните хора съгласно чл.6, ал.2 ЗДвП както и извършването на редица нарушения, обективирани в различни разпоредби от ЗДвП – чл.25, чл.40, чл.20, чл.116 от закона. Същевременно, с поведението си пострадалата попада в предметния обхват на чл.51, ал.2 ЗЗД, тъй като именно местоположението ѝ на платното за движение е предпоставка да настъпи увреждане. Ако ищцата се движеше по тротоара не би настъпило процесното ПТП. Съгласно чл.108 ЗДвП, пешеходците са длъжни да се движат по тротоара или банкета на пътното платно. Те могат да се движат по платното за движение, противоположно на посоката на движение на пътните превозни средства, по възможност най-близо до лявата му граница, когато няма тротоар или банкет

или е невъзможно те да бъдат използвани. При липса на доказателства банкетът да е бил неизползваем, пострадалият пешеходец се е движел в нарушение на чл.108, ал.1 ЗДвП като с поведението си е допринесъл за настъпване на произшествието. При съпоставяне на тежестта на нарушението на делинквента и това на увредения с оглед установяване на действителния размер, в който всеки един от тях е допринесъл за настъпване на пътното произшествие, и при отчитане на обстоятелството, че съгласно чл.20 от ЗДвП отговорността на водачите на МПС за осигуряване безопасност на движението е значително по-голяма, включително и чрез вмененото им задължение за избиране на такава скорост за движение, така че да могат да спрат пред всяко препятствие, което са могли и са били длъжни да предвидят, настоящият състав намира, че размерът на съпричиняване от страна на пострадалата е 20%. При установено съпричиняване на вредите от пострадалата, който процент следва да бъде приспаднал от определения размер обезщетение от 25 000 лева, искът се явява основателен до размера от 20 000 лева.

По делото отсъстват данни за предприето от ищцата пресичане на пътното платно, за да намери приложение разпоредбата на чл.113 ЗДвП, коментирана от първата инстанция. Тези обстоятелства не са били предмет на изследване и установяване по делото. Напротив, от приобщените в САТЕ показания на свидетели, ценени при даване становище от вещното лице, ищцата се е движила по средата на пътното платно като е преминала покрай паркирания автомобил. Пешеходката се е движела по дължина на платното за движение по лявата лента успоредно на автомобила, в посока от предната към задната му част, като предприема навлизане в дясната лента зад автомобила. Ударът е настъпил в дясната лента на около 1.1 метра от задната част на паркирания лек автомобил преди потеглянето му и на разстояние 1.4 метра от дясната граница на платното. Този факт сам по себе си не сочи, че ищцата е пресичала пътното платно, в който случай би намерило приложение нормата на чл.113 ЗДвП.

Съобразно този резултат, основателен се явява и акцесорния иск за мораторната лихва, изчислена върху присъдената главница, считано от поранния момент на уведомяване на застрахователя от делинквента или от увреденото лице. В чл.429, ал.3, изр.2 от КЗ е въведено ограничение на дължимите лихви, които застрахователят заплаща в рамките на застрахователното обезщетение. Застрахователят заплаща само лихвите за забава, дължими от застрахования, които текат от момента на по-ранната от

двете дати, а именно: датата на която застрахователят е уведомен за застрахователното събитие от застрахования на основание чл.430, ал.1, т.2 от КЗ или от датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от увреденото лице или от датата на предявяване на застрахователната претенция от увредения, но не и от датата на настъпване на застрахователното събитие. Тъй като във въззивната жалба застрахователят не обосновава оплаквания срещу тези изводи на съда, настоящият състав препраща изцяло към мотивите на първата инстанция съгласно чл.272 ГПК. Върху определения размер обезщетение от 20 000 лева се дължи законната лихва от 16.03.21г. до предявяване на иска и от този момент до окончателното изплащане на задължението.

По разноските: И двете страни претендират сторените в производството разноски. Основателна се явява, при това частично, въззивната жалба на застрахователя. Насрещната жалба на увреденото лице е изцяло неоснователна. На застрахователя се дължат направените във въззивното производство разноски съобразно уважената част от въззивната жалба или сумата от 1 340 лева с ДДС. /съобразно уважена част от обжалваем интерес/ В тази сума влиза адв.възнаграждение с начислен ДДС. За първа инстанция, съобразно отхвърлената част от иска, на ответника се следва сумата от 1617.82 лева разноски, изчислени по представения от него списък по чл.80 ГПК на л.122 по делото, на основание чл.78, ал.3 ГПК. Застрахователят дължи държавната такса върху уважения размер на иска от 20 000 лева, в размер на 800 лева, на основание чл.78, ал.6 ГПК.

В полза на ищеца се дължи съобразно уважената част от иска за първа инстанция адв.възнаграждение, претендирано за оказана безплатна правна помощ съобразно минимума по Наредба №1/2004г. за МРАВ, или сумата от 2 200 лева, дължимо на процесуалния представител на ищцата по реда на чл.38, т.2 от ЗА. За въззивна инстанция на пълномощника се дължи възнаграждение, определено съобразно отхвърлената част от насрещната жалба или сумата от 1 300 лева, на основание чл.78, ал.3 ГПК. Съобразно този резултат следва да се отмени решението в частта за присъдените от първата инстанция разноски в посочения по-горе смисъл.

Съобразно изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №7/27.02.2023г., постановено по т.дело №34 по описа за 2022г. на Окръжен съд – Шумен, в частта, в която БУЛ ИНС АД, ЕИК 831830482, София, е осъден да заплати в полза на ищеца Е. Х. С., ЕГН *****, гр.В., обезщетение за неимуществени вреди от ПТП на 18.05.2020г., причинено от водача на л.а.Опел Астра с рег.№Н 02 78 ВВ Г. М., за разликата над 20 000 лева до присъдените 25 000 лева, ведно със законната лихва от 16.03.2021г. до окончателното изплащане на задължението както и в частта за разноските, като вместо това ПОСТАНОВИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Е. Х. С., ЕГН *****, гр.В., срещу БУЛ ИНС АД, ЕИК 831830482, София, иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищцата в резултат от ПТП на 18.05.2020г., причинено от водача на л.а.Опел Астра с рег.№Н 02 78 ВВ Г. М., за разликата над 20 000 лева до присъдените 25 000 лева, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 16.03.2021г. до окончателното изплащане на задължението, на основания чл.432 и чл.429, ал.3 от КЗ.

ПОТВЪРЖДАВА решението в частта, в която е отхвърлен иска на Е. Х. С., ЕГН *****, гр.В., срещу БУЛ ИНС АД, ЕИК 831830482, София, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от ПТП на 18.05.2020г., причинено на ищцата като пешеходец от Г. М. при задвижване на л.а.Опел Астра с рег.№Н 02 78 ВВ, в гр.В., за разликата над 25 000 до 35 000 лева, ведно със законната лихва върху сумата от 16.03.2021г. до окончателното изплащане, на основание чл.432 КЗ.

ОСЪЖДА Е. Х. С., ЕГН *****, гр.В., да заплати на БУЛ ИНС АД, ЕИК 831830482, София, сторените в производството разноси съобразно отхвърлената част от иска, както следва: за въззивно производство в размер на 1 340 лева както и за първа инстанция -1 617.82 лева, на основание чл.78, ал.1 ГПК.

ОСЪЖДА БУЛ ИНС АД, ЕИК 831830482, София да заплати на адв.П. Д. от АК - Бургас, в качеството му на процесуален представител на ищцата Е. Х. С., ЕГН *****, гр.В., адв.възнаграждение съобразно уважената част от иска за първа инстанция в размер на 2 200 лева както и 1 300 лева, съобразно отхвърлена насрещна въззивна инстанция, на основание чл.78 ГПК

вр.чл.38, т.2 ЗА.

ОСЪЖДА БУЛ ИНС АД, ЕИК 831830482, София да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на ШОС сумата от 800 лева, дължима държавна такса съобразно уважената част от иска, на основание чл.78, ал.6 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 1 месечен срок от връчването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____